

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՄԱՎԻՐ ՄԱՐԶԻ ԱՐՄԱՎԻՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի Արմավիր համայնք
ՀՀ, Արմավիրի մարզ, ք.Արմավիր, (0237) 2-36-54, armavirmunicipality@gmail.com

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

26 ապրիլի 2024 թվականի N 060-Ա

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ԱՐՄԱՎԻՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՄԱՔՐՄԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ՊԼԱՆԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասի 20-րդ կետով, 57-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, «Աղքահանության և սանիտարական մաքրման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 10-րդ հոդվածի 4-րդ մասով և 13-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարի 2024 թվականի հունվարի 25-ի թիվ 07-Լ հրամանով և հիմք ընդունելով Արմավիր համայնքի ղեկավարի առաջարկությունը՝

ԱՐՄԱՎԻՐ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է.

- Հաստատել Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի Արմավիր համայնքի աղքահանության և սանիտարական մաքրման տեղական պլանը՝ համաձայն հավելվածի:
- Որոշումն ուժի մեջ է մտնում ընդունման պահից:

Կողմ -20

Դեմ -0 Ձեռնպահ -0

ՍԱՐԳՍՅԱՆ ՎԱՐՇԱՄ

ԱՂԱԽԱՆՅԱՆ ԿԱՐԵՆ

ԱՐՈՅԱՆ ԱՐՏԱԿ

ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ ՀԱՅԿ

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ԹԱՄԱՐԱ *[Signature]*

ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ *[Signature]*

ԴՈԼԻՆՅԱՆ ՀԱՅԿ *[Signature]*

ԻՍԿԱՆԴԱՐՅԱՆ ՆԱՐԻՆԵ *[Signature]*

ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ԱՐՇԱԿ *[Signature]*

ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ ԿԱՐԵՆ *[Signature]*

ՀԱԿՈՐՅԱՆ ԱՐՄԵՆ *[Signature]*

ՂԱԶԱՐՅԱՆ ԱՐՄԻՆԵ *[Signature]*

ՄԱՏԻՆՅԱՆ ՍՈՒՍԱՆՆԱ *[Signature]*

ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ *[Signature]*

ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ ՌՈՄԱՆ *[Signature]*

ՄԵԼԵՔՅԱՆ ՀԱՅԿ *[Signature]*

ՄԿՐՏՉՅԱՆ ՀԵՐԻՔՆԱԶ *[Signature]*

ՆԱԶԱՐՅԱՆ ՍՏԵՓԱՆ *[Signature]*

ՇԱՀԻՆՅԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆ *[Signature]*

ՇԻՐՎԱՆՅԱՆ ԱՐՄԵՆ *[Signature]*

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

Վ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

2024թ. ապրիլի 26
ք. Արմավիր

Հավելված
«Արմավիրի մարզի Արմավիր իվանյնցի
ավագանու 2024 թվականի ապրիլի 26-ի
N 60-Ա որոշման»

**1. ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՄԱՔՐՄԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ
ՊԼԱՆԻ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ**

1. Պլանը բաղկացած է հետևյալ բաժիններից

1) Առկա իրավիճակի գնահատում

- ա. Ներածություն
- բ. Հիմնախնդիրներ, առաջնահերթություններ, տեսլական
- գ. Պլանավորման տարածքի բնութագիր
- դ. Թափոնների քանակ և բաղադրություն
- ե. Թափոնների գործածություն
- զ. Իրազեկվածության աստիճան
- է. Ֆինանսավորում և բյուջե
- ը. Մշտադիտարկում և հաշվետվողականություն.

2) Պլանավորում

- ա. Կանխատեսումներ և կանխադրույթներ
- բ. Տեսլական, նպատակների և թիրախների սահմանում (կարճաժամկետ և միջնաժամկետ)
- գ. Գործողությունների պլան
- դ. Երկարաժամկետ զարգացում
- ե. Ֆինանսավորում և բյուջե
- զ. Աղբահանության և թափոնների կառավարման բյուջետավորում

3) Մշտադիտարկում և վերլուծություն

2. ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ՄԱՔՐՄԱՆ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ
ԳԼՈՒԽ 1. ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1. ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- 1) Ներածություն (պլանի ամփոփագիր)
- 2) Հիմնախնդիրներ, առաջնահերթություններ, տեսլական
- 3) Պլանավորման տարածքի բնութագիր
- 4) Թափոնների քանակ և բաղադրություն
- 5) Թափոնների գործածություն
- 6) Իրազեկվածության աստիճան
- 7) Ֆինանսավորում և բյուջե
- 8) Մշտադիտարկում և հաշվետվողականություն

2. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Աղյուսակ 1	
Պլանի անվանում	«Արմավիրի մարզի Արմավիր համայնքի Աղբահանության և սանիտարական մաքրման կառավարման 2024-2028թթ պլան
Պլանավորման մեջ ընդգրկված համայնք, բնակավայրեր	Արմավիր համայնք/1 քաղաքային բնակավայր և 10 գյուղական բնակավայր/
Պլանավորման ժամանակաշրջան	2024-2028թթ
Ներկայացվող Պլանի նախատեսված ամսաթվերը վերանայման	2025թ սեպտեմբեր, 2027թ սեպտեմբեր
Պլանը կազմող անձանց անուն, ազգանուն, պաշտոն	Արմեն Հարությունյան /«Արմավիրի մարզի Արմավիր համայնքի Բարեկարգում» տնօրինություն հիմնարկի տնօրեն
Պլանը կազմող անձանց էլ. հասցե և հեռախոս	Barekargum@rambler .ru
Պլանի էլեկտրոնային տարբերակը ներբեռնելու էլ. հասցե	https://armavircity.am/

3. ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐ, ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ, ՏԵՍԼԱԿԱՆ

- Ավելի բարեկարգ համայնք
- Համայնքն ուժեղ է իր միասնականության շնորհիվ և կան չնչին թույլ կողմեր, որոնք ժամանակի ընթացքում ստանում են համապատասխան լուծումներ

- Հիմնախնդիրների բացահայտում
- Միասնական, բարեկարգ և ուժեղ համայնք:

ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐ

Հայաստանի Հանրապետության Արմավիրի մարզի Արմավիր համայնքը, «Հայաստանի Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն ընգրկում է հետևյալ բնակավայրերը՝ Արմավիր քաղաքը, Լուկաշին, Լենուղի, Խանջյան, Սարդարապատ, Նորավան, Մայիսյան, Հացիկ, Այգեվան, Մյասնիկյան և Արաքս գյուղերը : Համյանքի կենտրոնն է Արմավիր քաղաքը:

Արմավիր համայնքն ունի 65180 բնակչություն և զբաղեցնում է 14944,75 հա տարածք:

ա. Պլանավորման տարածքի նկարագրություն

	Ընդհանուր տարածք	Քաղաքային	Գյուղական	Արդյունաբերական	Գյուղատնտեսական	Կանաչ, անտառային
Տարածքը (հա)	14944,75	2181.99	12812.76	121	10889.29	6.57
Տարածքը տոկոսով ընդհանուրից (%)	100	14,6	85,4	0,8	72,8	0,04

Աղյուսակ 2

գ. Ժողովրդագրական տեղեկատվություն

Աղյուսակ 3

Գրանցված բնակչություն (մարդ)	Փաստացի բնակվող (մարդ)	Տնտեսությունների թիվ	Բազմաբնակարան շենքերի թիվ	Բնակարանների թիվ
65180	45400	10652	160	5546

դ. Կոշտ թափոն գոյացնող հիմնական աղբյուրների տեսակը և քանակը

Թափոն գոյացնող հիմնական աղբյուրների տեսակները	Քանակ	Նշումներ
Բնակելի նպատակային նշանակության շինություններ	-	
Բազմաբնակարան բնակելի շենքեր	-	
Անհատական բնակելի տներ	-	
Ոչ բնակելի նպատակային նշանակության շինություններ	-	
Առևտրի, հանրային սննդի և կենցաղային ծառայությունների մատուցման շինություններ	-	
Հյուրանոցային և հյուրատնային տնտեսություններ, սպորտի համարանախատեսված, տրանսպորտի բոլոր տիպերի կայանների շինություններ	-	
Վարչակառավարչական, ֆինանսական, կապի, ինչպես նաև առողջապահության համար նախատեսված շինություններ	-	
Արտադրական, արդյունաբերական և գյուղատնտեսական նշանակության շինություններ	-	
Գիտակրթական, մշակութային և գրասենյակային նշանակության շինություններ	-	
Շինություններ, որտեղ իրականացվում է մեկից ավելի, առանձնացված տնտեսական գործունեություն	-	

4. ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ ԵՎ ԲԱՂԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

ա. Գոյացող թափոնների քանակի ընդունված ցուցանիշներն են.

- մեկ տարում գոյացող թափոնների ընդհանուր զանգված (10000 տոննա)
- մեկ տարում գոյացող թափոնների կշիռը մեկ բնակչի հաշվով /254 կգ/
- մեկ օրում գոյացող թափոնների կշիռը մեկ բնակչի հաշվով /0,69 կգ/

բ. Թափոնների բաղադրության հիմնական տեսակները/հոսքերը

- **Կոշտ կենցաղային թափոն՝** աղբամաններում կուտակվող կոշտ կենցաղային թափոն՝ «Թափոնների մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված թափոն,
- **Խոշոր եզրաչափի թափոն՝** 1խմ և ավել ծավալով թափոն, որը չի տեղադրվում աղբամանում,
- **Շինարարական աղբ՝** քաղաքաշինական և շինարարական գործունեության հետևանքով առաջացող աղբ,
- **Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն,**
- **Փաթեթավորման թափոն՝** կոմերցիոն գոտում գոյացող փաթեթավորման թափոն,

- **Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն (ԷԷՍ)**՝ չշահագործվող սարքավորում, որը սնուցվում է էլեկտրական ցանցից կամ մարտկոցից,
- **Կենսաբանական թափոն**՝ կենդանական ծագման պարենային և ոչ պարենային հումքի վերամշակումից ստացված թափոններ, ինչպես նաև անասնապահական, թռչնաբուծական և ձկնաբուծական ձեռնարկությունների գործունեության հետևանքով առաջացած թափոններ,
- **Պարտեզային թափոն**՝ այգիների, պուրակների և այլ կանաչ տարածքներից հավաքված թափոն, այդ թվում՝ էտման թափոն, տերևներ և այլ նմանատիպ թափոն,
- **Անվաղողեր**՝ մարդատար, բեռնատար մեքենաների և հեծանիվների շահագործումից դուրս եկած անվաղողեր,
 - **Վտանգավոր թափոն**՝ (բացի էԷՍ թափոնից)՝ ներկեր, քիմիկատներ, ոչյուրավառ նյութեր, բժշկական թափոն և այլն, հնարավոր ցանկը ներկայացված է հավելվածում:

Աղյուսակ 5

I Թափոնի տեսակը	%	II Թափոնի տեսակը՝ մանրակրկիթ բաղադրության ուսումնասիրության դեպքում	%
Օրգանական	35	Խոհանոցային	
		Այգիներից պուրակներից և այլ կանաչ տարածքներից	
Թուղթ և ստվարաթուղթ	15		
Պլաստիկ	20	Պլաստիկ շշեր	
		պոլիէթիլենային փաթեթավորումներ	
		Պլաստիկ տարաներ	
Ապակի	10		
Մետաղ	10		
Այլ թափոն	10	էլեկտրական	
		տեքստիլ	
		փայտ	
		վտանգավոր	
		Այլ	

5. ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Պլանի մշակման մեջ օգտագործվող թափոնների գործածության ձևերը և դրանց նկարագրությունները բերվում են ստորև՝ 6-րդ աղյուսակում:

Աղյուսակ 6

Թափոններ գործածության ձև	Նկարագրություն
--------------------------	----------------

➤ Աղբահանության և կոշտ կենցաղային թափոնների հավաքում

բ. Աղբահանության և կոշտ թափոնների հետ գործածություն

«Արմավիրի մարզի Մեծամոր համայնքում աղբի հավաքումը սովորաբար կատարվում է՝

- Փողոցներում և բնակավայրերում տեղակայված աղբամաններից
- Բնակելի տներից և կազմակերպություններից գրաֆիկով աղբատարների միջոցով
- Ինքնափոխադրմամբ՝ երբ թափոն գոյացնողը կազմակերպում է իր գոյացած թափոնի փոխադրումը տեսակավորման, վերամշակման, օգտահանման կենտրոններ:

Աղյուսակ 8

Թափոնների հավաքման մեթոդ	Ծառայությունից օգտվող բնակչություն / %/	Տեսակավորված հավաքում / տոննա/	Տեսակավորված հավաքում / %/	Չտեսակավորված հավաքում / տոննա/	Չտեսակավորված հավաքում / %/	Նշումներ
Աղբամաններից	50		100%			
Աղբախցերից	-					
Գրաֆիկով՝ տնից կամ կազմակերպություններից	50		100%			
Պատվերով՝ տնից կամ կազմակերպություններից	-					
Ինքնափոխադրում	-					

➤ Աղբահանություն իրականացնող օպերատորներ

Աղյուսակ 9

Օպերատորի անվանում	Սպասարկվող համայնքներ/բնակավայրեր	Սպասարկվող տարածքի բնակչության թիվ	Օպերատորի աղբատար մեքենաների թիվը	Օպերատորի աղբատար մեքենաների տեսակն, տարողությունը (բաց/փակ թափքով, կոմպակտորեն)	Հավաքվող թափոնների տեսակները/խառը, տեսակավորված պլաստիկ, թուղթ... շինարարական և այլն հավաքում	Օպերատորի աշխատանքի գնահատական (1-ից 5)	Նշումներ
1<<<< Արմավիրի մարզի Արմավիր համայնքի բարեկարգում>>> տնօրինությ	Արմավիր քաղաք	29100	10	Աղբատար ԿԱՄԱՁ, ՁԻԼ, ինքնաթափ, S-40 տրակտոր և ԳԱՁ 53 աղբատար	Տեսակավորված պլաստիկ, թուղթ, ապակի և կենցաղային	5	

ուն հիմնարկ							
2«Մաքրության հյուղական ընկերություն» ՍՊԸ	16300	3	Աղբատար հատուկ տեխնիկա և ԳԱԳ 53	Տեսակավորված պլաստիկ, թուղթ, ապակի և կենցաղային	5		

Աղյուսակ 10

Թափոնի տեսակ	Հեռավորություն մինչև աղբավայր, կմ	Հեռավորություն մինչև փոխաբեռնման կայան, կմ	Հեռավորություն մինչև տեսակավորման կենտրոն, կմ	Հեռավորություն մինչև այլ գործածության կայանք /վերմշակման գործարան և այլն/, կմ	Նշում
Կոշտ կենցաղային թափոն	5-10				ինքնափոխադրման մասին
Խոշոր եզրաչափի թափոն	5-10				
Շինարարական աղբ	5-10				
Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն					
Անվադողեր					
Փաթեթավորում և փաթեթվածք					
Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոններ					

➤ **Վերօգտագործում և նախապատրաստում վերօգտագործման կամ վերակիրառման համար**

Աղյուսակ 11

Արտադրողի անվանում	Արտադրանքի տեսակ	Վերադարձվող բաղադրիչ (ապակե, պլաստիկե տարա, փաթեթավորում և այլն)	Վերադարձի/հավաքման մեխանիզմ (ընդունվում է գործարանում, խանութում, ընդունման կետերում)	Սպառողի համար վերադարձի հարմարություն (անհարմար, հարմար)	Նշումներ

➤ **Վերանորոգման կարողություններ**

Աղյուսակ 12

Արտդրանքի տեսակ	Վերանորոգման կետերի թիվ	Նշումներ
սառնարան		
Լվացքի մեքենա		
Այլ կենցաղային տեխնիկա		
Հագուստ կոշիկ		
Կահույք		
Ավտոպահեսամասեր		
Շինարարություն /պատուհան, դուռ, տանիք և այլն		

➤ **Թափոնների ոչ ֆորմալ տեսակավորում և օգտահանում**

Աղյուսակ 13

Տեսակավորվող թափոնի տեսակ	Հավաքվում է ընդունման կետում (այո/ոչ)	Հավաքվում է աղբամաններից (այո/ոչ)	Հավաքվում է սպասարկման օբյեկտներից (այո/ոչ)	Հավաքվում է աղբավայրերում (այո/ոչ)
Ապակի				
Պլաստիկ				
Մետաղ				
Թուղթ				
Ավտոմեքենայի մարտկոց				
Այլ թափոններ /նշել/				

➤ **Թափոնների գործածության կայանքներ**

Թափոնների գործածության կայանքներ	Առկայություն (սլանավորման տարածքում առկա է/առկա չէ, առկա է այլ տարածքում)	Հզորություն, հազ տ/տարի	Հեռավորություն սլանավորման տարածքից, կմ	Նշումներ
Տեսակավորման կենտրոն				
Ապակու վերամշակման կայանք				
Մետաղի վերամշակման կայանք				

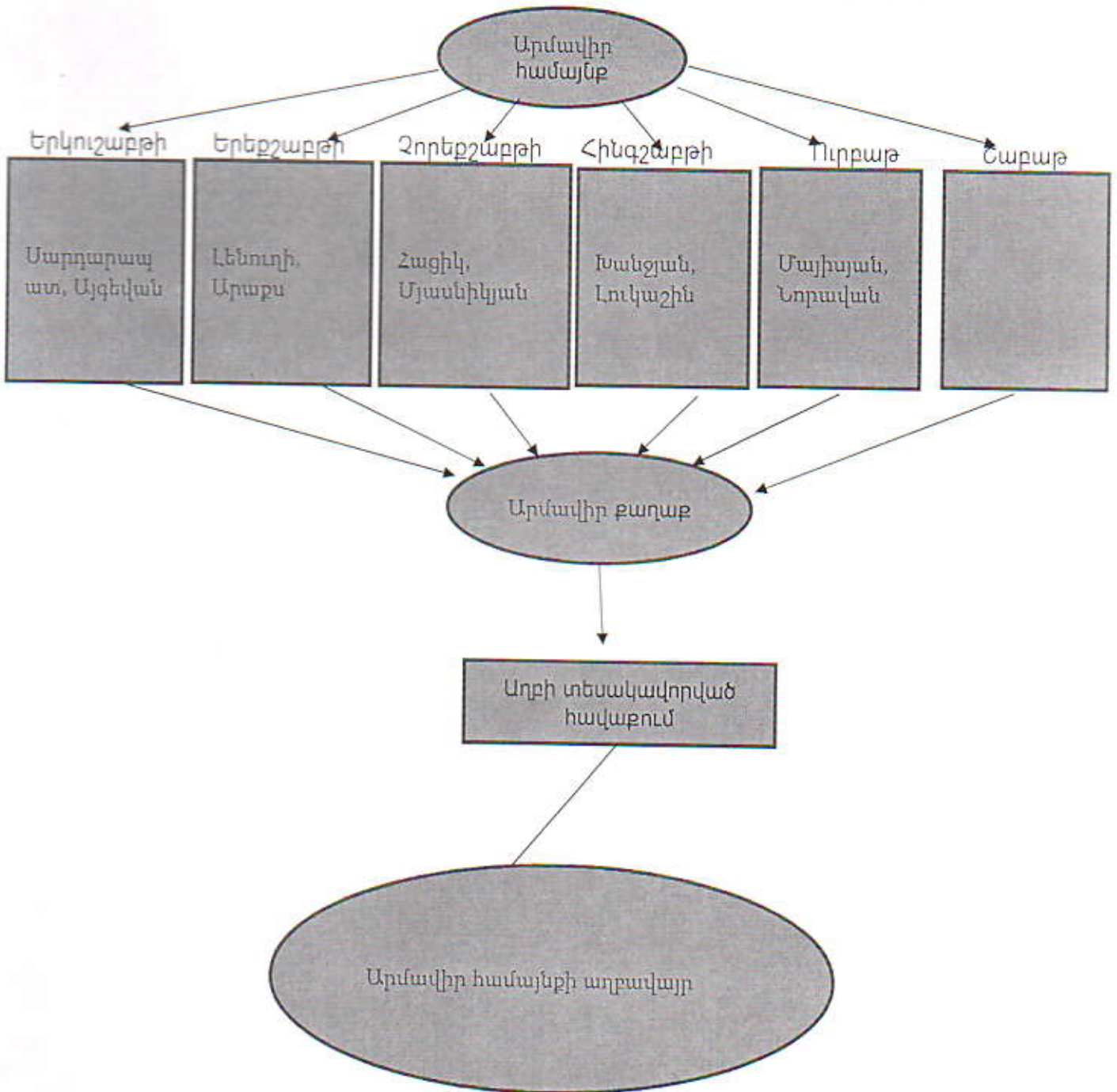
Աղյուսակ 17

Թափոնի տեսակ	Իրագրելության բարձրացում	Խառը հավաքում	Տեսակավորված ծրուխդ	Տեղափոխում	Վերաօգտագործում /կրկնօգտագործում	Վերամշակում և/կամ օգտահանում	Տեղադրում արդավայրում
Կոշտ կենցաղային թափոն	ՏԻՄ	ՏԻՄ	ՏԻՄ				ՏԻՄ
Խոշոր եզրաչափերի թափոն	ՏԻՄ		ՏԻՄ				ՏԻՄ
Շինարարական աղբ	ՏԻՄ			ՏԻՄ /ԲՆ			ՏԻՄ
Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն	ՏԻՄ			ԲՆ	ԲՆ	ԲՆ	
Անվադողեր	ՏԻՄ			ԲՆ			
Փաթեթավորում և փաթեթվածք	ՏԻՄ		ՏԻՄ				ՏԻՄ
Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն	ՏԻՄ						
Կենսաբանական թափոն	ՏԻՄ			ԲՆ			
Վտանգավոր թափոններ	ՏԻՄ						

➤ Անձնակազմի կարողությունների գնահատում

Հմտություն/ ոլորտ	Համապատասխան գիտելիքներ ու հմտություն ունեցող աշխատակիցների թիվը	Գիտելիքների ու հմտությունների ներկայիս մակարդակ (1-շատ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց)	Աղյուսակ 18 Նշումներ
Թափոնների կառավարման գիտելիքներ		4	
ՀՀ օրենսդրության իմացություն		5	
Տվյալների հավաքագրում		5	
Համակարգչային քարտեզագրում		5	
Գնումների կազմակերպում		5	
Պայմանագրերի կառավարում		5	
Գործառնական հմտություններ		5	
Ֆինանսական վերլուծության իմացություն		4	

➤ Աղբահանության և Կոշտ թափոնների գործածության քարտեզ

6. ԻՐԱԶԵԿՎԱԾՈՒԹՅԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ

Թափոնների կայուն կառավարում ապահովելու կարևորագույն նախապայման է ինչպես բնակչության, այնպես էլ կառավարման համար պատասխանատու անձնակազմի իրազեկվածության անհրաժեշտ աստիճանը:

Պատասխանատուների իրազեկվածությունը կարևոր է Պլանը մշակելիս խնդիրները ճիշտ գնահատելու, լուծման առաջնահերթությունները հստակ սահմանելու և հետևողականորեն իրականացնելու համար:

Բնակչության իրազեկվածությամբ մեծապես պայմանավորված են սկզբնաղբյուրում թափոնների առաջացումը նվազագույնի հասցնելու, տեսակավորված հավաքելու, վերօգտագործելու հաջողությունները՝ հետևապես և Պլանի իրականացման հաջողությունը:

Իրազեկվածության աստիճանի գնահատման միջազգայնորեն հաջողված մեթոդ է բնակչության սոցիալական տարբեր խմբերում, տարբեր գործունեություն իրականացնող տնտեսվարողների, ինչպես նաև Պլանի մշակման և իրականացման համար պատասխանատու անձնակազմի շրջանում հարցումներ իրականացնելը՝ նախապես մշակված հարցաշարերով: Հարցաշարերը պետք է ուղղված լինեն թափոնների կառավարման խնդիրների վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրների, տեղեկացվածության, վերաբերմունքի և ակնկալիքների, ինչպես նաև թափոնների կառավարման առկա իրավիճակից բնակիչների և տնտեսվարողների գոհունակության աստիճանի գնահատմանը, ինչպես նաև պարունակեն տեղեկություններ այն լրացնողի/հարցվողի տարիքի, կրթության, մասնագիտության, զբաղվածության/ աշխատավայրի վերաբերյալ: Հարցման արդյունքներն ամփոփվում են Աղյուսակ 19-ում և ներառվում Պլանում: Կախված հարցվողից՝ Պլանի մշակման և իրականացման պատասխանատուներն ըստ անհրաժեշտության, կարող են հարցաշարում ներառել լրացուցիչ հարցեր:

Հարցման (իրազեկվածության գնահատման) արդյունքները պետք է հիմք հանդիսանան Պլանում իրազեկվածության բարձրացման ծրագրերի նախատեսման, դրանց թիրախների սահմանման համար: Դրանք կարող են ուղղված լինել, օրինակ՝ թափոնների կայուն կառավարման ոլորտում գիտելիքների ընդլայնմանը, տնտեսվարողների կողմից քաղաքացիների որևէ վարքագծի խրախուսմանը (օրինակ՝ ապակե տարան ընդունման կետ վերադարձնելու դեպքում արտադրողի կողմից զեղչերի տրամադրում) կամ տնտեսվարողների, ՏԻՄ-ի կողմից «պատժի» գործիքի կիրառմանը (օրինակ՝ քաղաքացիների կողմից պլաստիկ փաթեթավորում/փաթեթվածք ընտրելու դեպքում ապրանքի արժեքի բարձրացում, վարչական իրավախախտումների մասին օրենսդրությամբ նախատեսված գործիքներ):

Աղյուսակ 19

Հարցեր	Իրազեկվածության/գոհունակության աստիճան /1-շատ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց/	Նշումներ/ առաջարկություններ
1. Թափոնների կառավարման վերաբերյալ առկա գիտելիքների աղբյուրներ		
Կրթության տարրեր աստիճաններ (Նախադպրոցական, դպրոցական, բուհական)	5	
Սոցիալական գովազդներ	5	
Պաշտոնական տեղեկատվություն ՁԼՄ-ներով	5	
Քաղաքացիական կազմակերպությունների գործունեություն	5	
2. Թափոնների կառավարման վերաբերյալ տեղեկացվածություն		
Թափոնների թերի կառավարման բնապահպանական ազեցությունները	5	
Թափոնների թերի կառավարման սոցիալական ազեցությունները	3	
Թափոնների թերի կառավարման տնտեսական ազեցությունները	5	
Թափոնները աղբավայր հեռացնելու ազեցությունները	5	
Թափոնների հիերարխիայի իմացություն	3	
Օրենսդրության խրախուսող գործիքներ	1	
Օրենսդրության պատժիչ գործիքներ	5	
Թափոնների կառավարման ոլորտում իրականացվող բնապահպանական ծրագրեր	5	
3. Թափոնների կայուն կառավարման վերաբերմունք և ակնկալիքներ		
Թափոնների կայուն կառավարման կարևորությունը	5	
Թափոնների տեսակավորման օգուտները	5	
Թափոնների վերօգտագործման օգուտները	5	
Թափոնների վերամշակման, օգտահանման օգուտները	5	
Իրազեկվածության արշավների օգուտները	5	
4. Բնակիչների և տնտեսվարողների գոհունակություն		
Աղբամանների տեղակայվածություն	5	
Աղբամանների վիճակ	5	
Չտեսակավորված թափոնների հավաքման հաճախականություն	5	
Տեսակավորված թափոնների հավաքում	5	
Համայնքի սանիտարական վիճակ	5	
Աղբահանության վճար	5	

Մատուցված ծառայությունների ընդհանուր վիճակ	5	
--	---	--

7. ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵ
ա. Աղբահանության եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագրություն

Աղյուսակ 20

Տարի	Փաստացի բնակչության թիվ	Աղբահանության սահմանված վարձավճարը, դրամ/անձ	Գործող տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը	Աղբահանության համակարգում ընդգրկված տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը /աղբահանության պայմանագիր /	Վարձավճարների հավաքման ընդհանուր ծախսեր, դրամ/տարի	Աղբի հավաքման և տեղափոխման ծախս, դրամ/տարի	Աղբավայրում աղբի տեղադրման ծախս, դրամ/տոննա
2023	39300	50գյուղեր/200քաղաք		647	18299513	189944155	
2024	45400	50գյուղեր/200քաղաք		658			

բ. Հավաքագրում և ծախսեր

Սույն ենթաբաժնում ներկայացվում է աղբահանության և թափոնների կառավարման եկամուտներն ու ծախսերը վերջին երկու-երեք տարվա ընթացքում (Աղյուսակ 21):

Աղյուսակ 21

Տարի	Եռամսյակ	Աղբահանության եկամուտ/ հավաքագրում						Եկամուտ վերամշակման ենթակա թափոնների վաճառքից	Աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծախս	
		Բնակչություն			Տնտեսվարող սուբյեկտներ				Պլան	Փաստ
		Պլան	Փաստ	%	Պլան	Փաստ	%			
2022	1-ին եռ.	7.490800	8611105	114,95	4.214659	3.660068	87,-	29488276	29488276	
	2-րդ եռ.	7.286100	7.344220	0,992	4.367730	4.119292	100,06	56990434	56990434	
	3-րդ եռ.	7.266200	7.609112	104,7	4.152671	3.659601	88,-	69173044	69173044	
	4-րդ եռ.	7.207010	8.077338	112,1	4.004168	5.178017	129,3	-	56909188	56909188
Տարեկան 2022թ		2925010	3164175	108,1	16739228	16622969	99,3		212560942	
	1-ին եռ.	14221835	13214230	92,9	4.094114	4.162168	98,36	52158453	52158453	
	2-րդ եռ.	1417017	129607	91,	4.44416	4.28246	96,-	583019	583019	

8. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

Համայնքում աղբահանություն նախկինում կատարվել է սակայն թերի, 2022 թվականից սկսած կատարվել են մշտադիտարկումներ, որոնց արդյունքում արձանագրվել են աղբահանության և սանիտարական մաքրման հետ կապված միջառք խնդիրներ, տեխնիկայի և աղբամանների բացակայություն, ոչ ստաբիլ աղբահեռացում: Գնահատելով առկա խնդիրները համայնքը ձեռք է բերել նոր տեսակի ճզմիչ կոմպակտոր աղբատար մեքենա ինչպես նաև նոր աղբամաններ:

ա. Աղբահանության և կոշտ թափոնների ներկայիս համակարգի ունակությունը՝ հասնելու նախկինում սահմանված նպատակներին

Եթե աղբահանության և կոշտ թափոնների տեղական կառավարման պլանը մշակվում է առաջին անգամ, ապա այս ենթաբաժինը պետք է բաց թողնվի:

- եթե աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման համակարգն արդեն իսկ հասել է սահմանված նպատակին՝ սահմանված չափաքանակի 90-100%-ը
- եթե աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման համակարգն ունակ է հասնելու սահմանված նպատակին՝ սահմանված չափաքանակի 30-89%-ը
- եթե աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման համակարգն ունակ չէ հասնելու սահմանված նպատակին՝ սահմանված չափաքանակի 0-29%-ը

բ. Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման ներկայիս համակարգի արդյունավետության գնահատում

Աղյուսակ 25

Դերակատար	Արդյունավետության մակարդակ 1-շատ ցածր, 2-ցածր, 3-միջին, 4-բարձր, 5-գերազանց	Արդյունավետության հիմնական պատճառները	Արդյունավետության բարձրացման ուղղված միջոցառումներ կամ փոփոխություններ	Նշումներ
ՏԻՄ և ՏԿՄ	5			
Մասնավոր հատված	4			
Բնակչություն	4			
Քաղաքացիական կազմակերպություններ	4			

գ. Իրավախախտումների վերլուծություն

Աղյուսակ 26

Ի/Ի	Իրավախախտում	Իրավախախտման արձանագր. ամսաթիվ	Իրավախախտման ստրիկտ /ֆիզիկական անձ/ կազմակերպություն/	Պատասխանատվության տեսակ	Իրավախախտման պատճառ/ բացատրություն	Նշումներ /ինչպես է լուծվել հարցը, հանայնի պահանջը բավարարվել է, թե ոչ և այլն/
1						
2						

դ. Տվյալների բացերի վերլուծություն

Աղյուսակ 27

Տվյալի տեսակ	Հավաքագրվում է, թե ոչ (այո/ոչ)	Հասանելի է, թե ոչ (այո/ոչ)	Հավաստի է, թե ոչ (այո/ոչ)	Նշումներ

ե. ներկայիս նպատակներին առնչվող փոփոխությունների նախնական ցանկ

Աղյուսակ 28

Նպատակ	Անհրաժեշտ փոփոխություններ արքայախնայության և կրշտ թափոնների կատարարման ներկայիս հասակարգում	Նշումներ
Գոյացող թափոնների քանակի նվազեցում		
Վերանշակված և/կամ օգտահանված թափոնների քանակի ավելացում		
Շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցություններով հեռացված թափոնների քանակի կրճատում		
Հողերի աղտոտման նվազեցում		
Ստորգետնյա և մակերևութային ջրերի աղտոտման նվազեցում		
Օդի աղտոտման նվազեցում		
Ջերմոցային գազերի արտանետումների կրճատում		
Առողջապահական վնասակար ազդեցությունների նվազեցում		
Աշխատանքի անվտանգության պայմանների բարելավում		

ԳԼՈՒԽ 2. ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

Բովանդակություն

- 1) Կանխատեսումներ և կանխարդյթներ
- 2) Նպատակների և թիրախների սահմանում
- 3) Գործողությունների պլան
- 4) Երկարաժամկետ զարգացում
- 5) Պլանավորված գործողությունների իրագործման համար պահանջվող բյուջե և ֆինանսավորում
- 6) Թափոնների կառավարման բյուջետավորում

1) ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ԿԱՆԽԱՐԴՈՒՅԹՆԵՐ ՊԼԱՆԱՎՈՐՄԱՆ ԺԱՄԱԱԿԱՇՐՋԱՆՈՒՄ

ա. Կանխատեսումներ

Աղյուսակ 29

Կանխատեսելի փոփոխություններ	2024	2025	2026	2027	2028	Նշումներ
Փաստացի բնակչության ակնկալվող թիվ						
Տնտեսական ակնկալվող փոփոխություններ						
Սպառողական ապրանքների տեսակների և պահանջարկի ակնկալվող փոփոխություններ						
Թափոնների գոյացման աղբյուրների ակնկալվող փոփոխություններ						
Թափոնների վերաձևական/օգտահանման ակնկալվող կայանքներ						
Թափոնների հեռացման վայրերի փոփոխություններ՝ անհետարական աղբավայրեր, փոխաբեռնման կայաններ						
Քաղաքականության փոփոխություններից ակնկալվող ազդեցություններ /Կանխարգելման, կրճատման, տեսակավորման և վերաօգտագործման մասով/						

բ. Կանխադրույթներ

Աղյուսակ 30

h/h	Թափոնի տեսակ	Գործառնության առաջնահերթություն (բարձր, միջին, ցածր)	Թափոնի ակնկալող գոյացում՝ մեկ շնչի հաշվով (կգ/տարի/մարդ)	Թափոնի ակնկալող գոյացում՝ ընդհանուր քանակ (հազ տ/տարի)	Նշումներ
1	Կոշտ կենցաղային թափոն, այլ թվում՝ օրգանական թուղթ, սովորաբար պլաստիկ ապակի մետաղ այլ (նշել ըստ անհրաժեշտության)				
2	Խոշոր եզրաչափերի թափոն				
3	Շինարարական աղբ				
4	Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն				
5	Անվաղողեր				
6	Փաթեթավորում և փաթեթվածք				
7	Էլեկտրական և էլեկտրոնային թափոն				

0	Կինոսարձանական թափոն			
9	Սյլ (նշել ըստ անհրաժեշտության)			

2. ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԵՎ ԹԻՐԱԽՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ /ԿԱՐՃԱԺԱՄԿԵՏ ԵՎ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ/

- ա. Թափոնների կառավարման գլխավոր նպատակներն են՝**
- սկզբնաղբյուրում թափոնների առաջացման կրճատումը
 - աղբավայրում /ներառյալ սանիտարական/ տեղադրվող թափոնների քանակի կրճատումը:
- բ. Պետք է սահմանվեն նաև թափոնների գործածության հետևյալ ձևերին առնչվող թիրախային ցուցանիշները՝**

- տեսակավորված հավաքում
- խառը հավաքում և տեսակավորում
- վերանշակման և օգտահանման աճ
- վտանգավոր թափոնների վնասագերժման ու չեզոքացման կրճատում
- աղբավայրում, այդ թվում՝ սանիտարական աղբավայրում տեղադրվողներ թափոնների քանակի կրճատում:

Հարկ է նշել, որ թիրախներ սահմանելիս, անհրաժեշտ է նաև նշում կատարել դրանց հասնելու համայնքի կարողությունների մասին՝ եթե համայնքի կարողությունները բավարար են՝ կանաչ գույնով, եթե բավարար չեն՝ կարմիր գույնով:

-Աղբահանության և ԿԻԹ կառավարման համակարգի կարողությունները բավարար են սահմանված թիրախին հասնելու համար
 -Աղբահանության և ԿԻԹ կառավարման համակարգի կարողությունները բավարար չեն սահմանված թիրախին հասնելու համար

Կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ

Կ/Ի	Ծափոնի տեսակ	Ծափոնների գործածության կարճաժամկետ թիրախներ և դրանց հասնելու կարողություններ										Կշումներ									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10										
		(Վճար/տ ԵԱԿ) հյուրըմբարձումը, լուծումն և սխիմիզիմ վնասումը																			
		(Լճար/վճար/ԵԿ) իսիշուկ վնասումը, լուծումն և շնչի																			
		(Վճար, լճար, շնչի, ԵԱԿ) լուծումն և սխիմիզիմ																			
	Կուշու կենցաղային թափոն, այդ թվում՝																				
	թուփ, սովորաբար																				
	պլաստիկ																				
	ապակի																				
2	Խոշոր եզրաչափերի թափոն																				
3	Շինարարական աքի																				
4	Շահագործումից դուրս եկած ավտոմեքենաներ, մետաղական ջարդոն																				
	Մեկտարներ																				

Աղյուսակ 31

Օրենսդրության խրախուսող գործիքներ			
Օրենսդրության պատժիչ գործիքներ			
Թափոնների կառավարման ոլորտում իրականացվող բնապահպանական ծրագրեր			
3. Թափոնների կայուն կառավարման վերաբերմունք և ակնկալիքներ			
Թափոնների կայուն կառավարման կարևորությունը			
Թափոնների տեսակավորման օգուտները			
Թափոնների վերօգտագործման օգուտները			
Թափոնների վերամշակման, օգտահանման օգուտները			
Իրազեկվածության արշավների օգուտները			

3) ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՊԼԱՆ (ԿԱՐՃԱԺԱՄԿԵՏ ԵՎ ՄԻՋՆԱԺԱՄԿԵՏ)

ա. Աղբի տեսակավորված հավաքման կարողություններ

Վերամշակում իրականացնող ընկերություններին և ներդրողներին ներգրավելու համար կարևոր է որպեսզի համայնքում գործի թափոնների տեսակավորված հավաք: Անհրաժեշտ է ներդն տեսակավորման սխեմաներ, որոնք հարմարեցված կլինեն համայնքում գոյացող թափոնների կազմին քանակին և այլ առանձնահատկություններին և զուգահեռ անհրաժեշտ է աշխատել հանրային իրազեկման բարձրացման ուղղությամբ: Օրինակ, պլանավորել չտեսակավորված խառը աղբը հավաքու օրերին հավաքելով միայն վերամշակելի / պլաստիկ, ապակի, թուղթ/ թափոնները, իսկ մնացած թափոնները խառը հավաք իրականացնել ամեն օր կամ գրաֆիկով՝ ապահովելով ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջները:

Կարևոր է նաև կենսաքայքայվող թափոնների առանձին տեսակավորված հավաքման աստիճանաբար ներդրումը, ինչն ավելի արդյունավետ կդարձնի վերամշակելի թափոնների գործածությունը: Կարևորվում է նաև կոշտ կենցաղային թափոններում պարունակվող վտանգավոր թափոնների առանձնացված հավաքումը և հատուկ գործածության կազմակերպումը:

Հնարավոր է նաև արտադրության և սպասարկման ոլորտի տնտեսավարողների հետ փոխադարձ/ փոխշահավետ պայմանավորվածություններ ձեռք բերել՝ հասարակության իրազեկմանն աջակցելու, տեսակավորված թափոնների հավաքումն իրականացնելու համար, տեսակավորման համար քաղաքացիների զեղչի կտրոնների տրամադրելու, բնակիչների և տնտեսավարողների համար աղբահանության վճարների զեղչային համակարգի ներդնելու ուղղությամբ, ինչպես նաև վերամշակման գործընթաց կազմակերպելու, տեսակավորված թափոններն այլ համայնքներում առկա վերամշակման կայանքներ տեղափոխելու համար և այլն:

Բ. Օպերատորների կարողություններ

Պլանավորման տարածքում թափոնների վերամշակման թիրախային ցուցանիշին հասնելու նպատակով անհրաժեշտություն կառաջանա օպերատորի փոփոխության կամ պայմանագրային պայմանների վերանայման: Դրա հետ մեկտեղ, անհրաժեշտություն է առաջանում անձնակազմի վերապատրաստման հանրային իրազեկվածության բարձրացման, լոգիստիկայի աղբահանության սխեմաների վերանայման և փոփոխության:

Գ. Աղբի հավաքման կետեր

Անհրաժեշտ է նաև ստեղծել աղբի տարբեր տեսակների հավաքման կետեր, որտեղ բացի օպերատորից նաև կազմակերպություններն ու քաղաքացիները կարող են բերել տեսակավորված աղբը՝ խոշոր եզրաչափի թափոն, փաթեթավորման թափոն, պլաստիկ թափոն, այգիների թափոն և այլն:

Միաժամանակ հնարավորությունների դեպքում կարելի է նաև ձեռք բերել օրինակ մանրացնող կամ սեղմիչ սարքավորումներ՝ պլաստիկ թափոնը սեղմելու կամ մանրացնելու՝ տեղափոխման ծախսերը նվազեցնելու նպատակով:

Համայնքում նման սարքավորումների ձեռքբերումը և աղբի հավաքման կետերի ստեղծումը ևս կդառնա աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման տեղական պլանավորման միջոցառում՝ ուղղված թափոնների վերամշակման թիրախային ցուցանիշներին հասցնելուն:

դ. Փոխաբեռնման կայաններ

Աղբահանության սխեմաների կազմման ժամանակ հնարավոր է նաև այն իրականացնել փոխաբեռնման կայանների միջոցով, որտեղ ժամանակավոր հավաքվում, սեղմվում և/կամ տեսակավորվում է աղբը/, ինչն իր հերթին կնվազեցնի երթևեկության ծանրաբեռնվածությունը և ծախսերը: Փոխաբեռնման կայանների ստեղծումը պետք է դիտարկվի աղբավայրերի կառավարման համատեքստում: Փոխաբեռնման կայանների հետ կապված միջոցառումները մշակելիս պետք է հիմք ընդունվեն 1-ին գլխի 7-րդ կետում կատարված վերլուծությունները և 2-րդ գլխի 2-րդ կետում սահմանված թիրախները:

ե. Անձնակազմի կարողություններ

Պլանավորման տարածքում թափոնների տեսակավորման, վերամշակման, օգտահանման թիրախային ցուցանիշներին հասնելու համար անհրաժեշտ է են թափոնների կայուն կառավարման բազային գիտելիքներ և գործառնական հմտություններ: Աղբահանության և կոշտ թափոնների կառավարման համար պատասխանատու անձնակազմի կարողությունների զարգացումը դասընթացների, վերապատրաստումների, հավաստագրման և այլ միջոցներով աղբահանության և կոշտ թափոնների տեղական կառավարման պլանավորման առանցքային բաղադրիչներից է: Անձնակազմի կարողությունների զարգացմանն ուղղված միջոցառումները մշակելիս պետք է հիմք ընդունվեն 1-ին գլխի 7-րդ կետում արված վերլուծությունը և 2-րդ գլխի 2-րդ կետում սահմանված թիրախները:

զ. Տվյալների հավաքում

Աղբահանության և կոշտ թափոնների կայուն կառավարման համար հավաստի տվյալների առկայությունն ունի առաջնային նշանակություն: Պլանը արձանագրում է անհրաժեշտ տվյալների բացերը առկա իրավիճակի գնահատման բաժնում (Աղյուսակ 27): Մյուս կողմից որոշ տվյալներ կարող

տ բացակայել նաև նոր սահմանված թիրախների
մասով, հետևաբար

տ պլանավորման

ժամանակաշրջանում պետք է նախատեսել դրանց հավաքման ընթացակարգերի և կարողությունների բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ: Տվյալների հավաքման հետ կապված միջոցառումները մշակելիս պետք է հիմնք ընդունվեն 1-ին գլխի 7-րդ կետում կատարված վերլուծությունը և 2-րդ գլխի 2-րդ կետում սահմանված թիրախները:

է. Աղբավայրեր և աղբանոցներ

Աղբահանության և կոշտ թափոնների տեղական կառավարման բարելավումը ներառում է նաև գործող աղբավայրերի և դրանց առնչվող ենթակառուցվածքների բարելավումը: Օրինակ աղբավայր հեռացվող թափոնների քանակի հստակ տվյալներ ունենալու համար, այդ թվում՝ ընդհանուր աղբի գոյացման տվյալների և ֆինասնատնտեսական վերլուծությունների համար անհրաժեշտ է աղբավայրերում տեղադրել կշեռքներ: Անհրաժեշտ է նաև բաերկարգել աղբավայրը՝ ցանկապատելով՝ ինչը կարգելի կողմնակի անձանց, ինչպես նաև կենդանիների մուտքը աղբավայր, բարեկարգել աղբավայր տանող ճանապարհները՝ մեքենամեխանիզացիայի ապահով շահագործումն ապահովելու նպատակով: Աղբավայրում կատարել տեղադրվող աղբի հաշվառում, ներդնել թափոնների ընդունման և մերժման ընթացակարգեր և ենթակառուցվածքներ:

Աղբավայրի և աղբանոցների կառավարման հետ կապված միջոցառումները մշակելիս պետք է հիմք ընդունել 1-ին գլխում արված վերլուծությունը և 2-րդ գլխի 2-րդ կետում սահմանված թիրախը:

ը. Ոչ ֆորմալ հատված

Պլանավորման ժամականահատվածում հնարավոր է աշխատանքներ տանել ոչ ֆորմալ հատվածի հետ աղբահանության և կոշտ թափոնների կայուն կառավարման մեջ ներգարվելու ուղղությամբ, օրինակ՝ թափոնների տեսակավորման ընթացակարգերը և ենթակառուցվածքները բարելավելու համատեքստում: Սա վերաբերում է նաև արդյունաբերական հոսքում եղած փաթեթավորման թափոններին, որոնց գործածության մեջ ոչ ֆորմալ հատվածը մեծ դեր ունի:

Տվյալների հավաքման համար հետ կապված միջոցառումները մշակելիս պետք է հիմք ընդունել 1-ին գլխում արված վերլուծությունը և 2-րդ գլխի 2-րդ կետում սահմանված թիրախները:

Թիրախներին համապատասխան միջոցառումները պետք է լրացվեն Աղյուսակ 37-ում:

Գործողությունների պլան՝ կարճաժամկետ և միջնաժամկետ թիրախներին հասնելու համար

Աղյուսակ 37

h/h	Նպատակը՝ ըստ գործածության ձևերի	Կարճաժամկետ թիրախ	Կարճաժամկետ միջոցառում (2024-2026թթ.)	Միջնաժամկետ թիրախ	Միջնաժամկետ միջոցառում (2026-2028թթ.)	Նշումներ
I	Խառը հավաքում					
II	Տեսակավորված հավաքում					
III	Վերօգտագործում, կրկնօգտագործում					
IV	Վերանշակում, օգտահանում					
	Վերանշակում, օգտահանում որպես երկրորդային ռեսուրս					
	Սննդանյութի և այգիների թափոնների օգտահանում /կոմպոստացում					
	Էներգիայի օգտահանում /կենսազագ, քրիկետ, բիոդիզել/					
V	Վնասագերծում/չեզոքացում					
VI	Տեղադրում սանիտարական աղբավայրում					
VII	Տեղադրում ոչ սանիտարական աղբավայրում					

4) ԵՐԿԱՐԱԺԱՄԿԵՏ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄ

Պլանի մշակման ժամանակ կարճաժամկետ և միջնաժամկետ թիրախներ սահմանելիս անհրաժեշտ է դրանք դիտարկել երկարաժամկետ զարգացման համատեքստում՝ թափոնների կառավարման կայունությունը երաշխավորելու նպատակով: Այդ իմաստով ՏԻՄ-երի Պլանով սահմանված բոլոր թիրախները պետք է բխեն ՀՀ կառավարության կողմից որդեգրած քաղաքականությունից՝ աղբահանության համակարգի ռազմավարությունից՝ միաժամանակ չսահմանափակվելով՝ երկարաժամկետ զարգացումների համար կարգավորման առաջարկություններ ներկայացնելու անհրաժեշտության դեպքում:

Ցանկացած Պլան պետք է բացի կարճաժամկետ և միջնաժամկետ պլանավորումից դիտարկել ավելի լայն հորիզոն ենթադրող հեռանկար, քանի որ, օրինակ՝ թափոնների վերամշակման և օգտահանման նոր կայանքներ ստեղծելու, նոր սասնիտարական աղբավայր կառուցելու ընթացակարգերը ժամանակատար են. անհրաժեշտ է տեխնիկատնտեսական ուսումնասիրություն, այնուհետև թույլտվությունների ստացում, լիցենզավորում, Շրջակա միջավայրի ազդեցության և սոցիալական ազդեցության գնահատումներ, հանրային լուսմների փուլեր և այլ գործողություններ: Պլանավորումը երկարաժամկետ հեռանկարում դիտարկելը կարևոր է նաև ֆինանսատնտեսական առումով:

Աղյուսակ 38

Թափոնների գործածության համար նախատեսվող կայանք	Թափոնի տեսակ	Կայանքի հզորություն, տ/ տարի	Շահագործման նախատեսվող մեկնարկի տարեթիվը	Անհրաժեշտ ուսումնասիրություն	Նշումներ

5) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄ ԵՎ ԲՅՈՒՋԵ

ա. Կարճաժամկետ միջոցառումների բյուջե և ֆինանսավորում

h/h	Սահմանված թիրախ	Միջոցառման անվանում	Միջոցառման արժեք (հազ. դր.)	Ծախսերն ըստ պլանավորման կարճաժամկետ ժամանակահատվածի համար		Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրներ	Նշումներ
				1-ին տարի (հազ. դր.)	2-րդ տարի (հազ. դր.)		
				Համայն քաղին բյուջե (հազ. դր.)	Պետական բյուջե (հազ. դր.)	Դոնոր կազմակերպություն (հազ. դր.)	Օպերատորի/ՀՈԱԿ-ի բյուջե (հազ. դր.)
1				Ընթացիկ ծախսեր (հազ. դր.)			
2							
3							
4							
....							
	Ընդամենը						

բ. Միջնաժամկետ միջոցառումների բյուջե և ֆինանսավորում

h/h	Սահմանված թիրախ	Միջոցառման անվանում	Միջոցառման ան արժեք (հազ. դր.)	Ծախսերն ըստ պլանավորման միջնաժամկետ ժամանակահատվածի համար			Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրներ					Նշումներ	
				3-րդ տարի (հազ. դր.)	4-րդ տարի (հազ. դր.)	5-րդ տարի (հազ. դր.)	Ինքնաձեռնարկ (հազ. դր.)	Համայնքալիս բյուջե (հազ. դր.)	Պետական բյուջե (հազ. դր.)	Դոնոր կազմակերպություն (հազ. դր.)	Օպերատորի/ ՀՈԱԿ-ի բյուջե (հազ. դր.)		
1													
2													
3													
4													
....													
	Ընդամենը												

Աղյուսակ 40

գ. Առանձին միջոցառումների մանրամասն աշխատանքային պլան և բյուջե

Աղյուսակ 41

Միջոցառում	Կապիտալ ներդրումներ	Գործառնական ծախսեր	Այլ ծախսեր /մանրամասնել նշումների մեջ/	Նշումներ

6) ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿՈՇՏ ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԲՅՈՒՋԵՏԱՎՈՐՈՒՄ

ա. Եկամուտների և ծախսերի ընդհանուր նկարագրության պլանավորման տարածքում նախատեսվող պլանավորման ժամանակաշրջանում

Աղյուսակ 42

Տարի	Բնակչության թիվ	Աղքատության վարձավճար դրամ/անձ	Գործող տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը	Աղքատության համակարգում ընդգրկված տնտեսվարող սուբյեկտների թիվը /աղքատության պայմանագիր /	Վարձավճարների հավաքման ընդհանուր ծախսեր, դրամ/տարի	Աղքի հավաքման և տեղափոխման ծախս, դրամ/տարի	Աղքավայրում աղքի տեղադրման ծախս, դրամ/տոննա
1-ին տարի							
2-րդ տարի							
3-րդ տարի							
4-րդ տարի							
5-րդ տարի							

բ. Եկամուտ/Հավաքագրում և Ծախսեր

Աղյուսակ 43

Տարի	Աղքատության եկամուտ/ հավաքագրում		Եկամուտ վերանշակման ենթակա թափոնների վաճառքից	Աղքատության ծախս	Սանիտարական մաքրման ծախս
	Բնակչություն	Տնտեսվարող սուբյեկտներ			
1-ին տարի					
2-րդ տարի					
3-րդ տարի					
4-րդ տարի					
5-րդ տարի					

գ. Ընդհանուր եկամուտ և ծախս

Աղյուսակ 44

	Եկամուտներ	Ծախսեր	Տարբերություն
1-ին տարի			
2-րդ տարի			
3-րդ տարի			
4-րդ տարի			
5-րդ տարի			

ԳԼՈՒԽ 3. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Պլանավորման տարածքում հաշվետու ժամանակահատվածում առկա իրավիճակի գնահատման, պլանավորման և Պլանի իրականացման վերլուծությունների արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը անհրաժեշտության դեպքում ներկայացվում է աղբահանության ոլորտի լիազոր մարմինն՝ պլանավորման ժամանակաշրջանի 2-րդ և 4 -րդ տարիների ավարտին:

Տեղեկատվությունը ներառում է պլանավորման տարածքում Պլանին առնչվող բոլոր փաստաթղթերը, որոնք մշակվել են առկա իրավիճակի գնահատման, պլանավորման, սահմանված նպատակների և թիրախների իրագործման արդյունքների վերլուծության փուլերում: Տեղեկատվությունը պետք է ներառի նաև ընդհանուր տեղեկություններ, որտեղ պետք է նշվեն տեղեկատվության անվանումը, պլանավորման մեջ ընդգրկված համայնքների անվանումը, տեղեկատվությունը մշակող անձանց պաշտոնները, կոնտակտները:

2) ԹԵՐԻ ԻՐԱԳՈՐԾՎԱԾ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն բաժնում պետք է վերլուծվեն նպատակներն ու թիրախները, որոնց իրագործումը չի հաջողվել հաշվետվության ժամանակաշրջանում: Վերլուծությունը հիմնականում վերաբերում է պատճառներին և հետագա գործություններին: Վերանայվում են նաև ընթացիկ պլանում ամրագրված թիրախների ու նպատակների իրագործման համար անհրաժեշտ կարողությունների կարիքները և գործիքակազմը:

Աղյուսակ 47

Չիրագործված նպատակի անվանում	Պլանավորված թիրախ	Փաստավի իրագործման պատճառները	Հետագա գործողությունները	Նշումներ

3) ԱՂԲԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿՈՇՏ ԹԱՓՈՆՆԵՐԻ ԸՆԹԱՑԻԿ ՊԼԱՆՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Սույն բաժնում պետք է նկարագրվեն ընթացիկ պլանում փոփոխման ենթակա կետերը՝ վերջիններիս հիմնավորման հետ մեկտեղ: